

НАКАЗ
ДИРЕКТОРА ГІМНАЗІЇ ІМЕНІ Д.І.ЧИЖЕВСЬКОГО
ОЛЕКСАНДРІЙСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ

від «02» вересня 2024 року
м. Олександрія

№ 237

Про організацію роботи
щодо запобігання та протидії
булінгу (цькуванню) у закладі

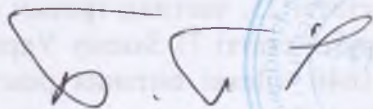
На виконання частини другої статті 25, частини третьої статті 26, статті 54, частини першої статті 64, пункту 2 частини другої статті 71 Закону України «Про світу», відповідно до наказу МОН від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», керуючись листом МОН від 29.01.2019 № 1/11-881 «Рекомендації для закладів освіти щодо застосування норм Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» від 18 грудня 2018 р. №2657-VIII, листа МОН України від 14.08.2020 року №1/9-436 «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження протидії булінгу (цькуванню)» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» 18.12.2019, № 2657-VIII, Наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646, відповідно до листа МОН України 29.01.2019, №1 11-881, з метою створення у закладі безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування), запобігання та протидії проявам булінгу (цькуванню) в закладі освіти,

НАКАЗУЮ:

1. Призначити відповідальною особою з питань протидії булінгу у закладі на 2024-2025 навчальний рік заступника директора з виховної роботи Унтілову О.В.
2. Відповідальній особі з питань протидії булінгу Унтіловій О.В.:
 - 2.1 Організувати проведення регулярного моніторингу безпечності та комфортності освітнього середовища закладу шляхом опитування, анкетування та вжиття відповідних заходів реагування.
 - 2.2 Здійснення контролю за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) у закладі та розгляд скарг про відмову у реагуванні на випадки булінгу (цькування) за відповідними заявами.
3. Затвердити форму заяви про випадки булінгу (цькування) (додаток 1).
4. Затвердити процедуру подання учасниками освітнього процесу заяв про випадки булінгу (цькування) та порядок реагування на них (додаток 2).
5. Затвердити порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) (додаток 3).
6. Затвердити Алгоритм шкільного практичного психолога при виникненні ситуацій булінгу (додаток 4).
7. Затвердити форму Журналу реєстрації звернень про випадки булінгу (цькування) Гімназії імені Д.І.Чижевського (додаток 5).

8. Затвердити форму Журналу реєстрації рішень комісії у розгляду випадків булінгу (цькування) Гімназії імені Д.Ф.Чижевського (додаток 6).
9. Заступнику директора з виховної роботи Унтіловій О.В. організувати роботу на виконання плану заходів щодо запобігання булінгу (цькуванню).
10. Класним керівникам 1-9 класів Білан Л.Г., Дон О.Б., Лелеці С.В., Петровій Н.М., Черновій Т.Ю., Перепльотчіковій Л.П., Федішен В.М., Коваленко Л.В., Матвієнко Н.І., Цигульській Н.В., Пристайко О.С., Сай К.В., Комаровій В.М., Пшеничний Л.І., Мезинець М.М., Котляр Л.О., Тищенко Г.О., Орел Л.Є., Добровольській Ю.М., Басараб Л.В., Гладковський С.В., Орел В.М., Руденко Т.Л.:
- 10.1. Ознайомити здобувачів освіти закладу із нормами чинного законодавства щодо запобігання булінгу (цькуванню).
- 10.2. Посилити контроль за дотриманням гімназистами правил поведінки у закладі.
11. Вчителю інформатики Шатравці Ю.А. забезпечити вчасне оприлюднення на вебсайті закладу інформаційних матеріалів щодо запобігання булінгу (цькуванню).
12. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор

Тарас БАБАК

Додаток 1
до наказу від 06.09.2024 № 137

ЗРАЗОК

Директору

ПІБ заявника (повністю), вчителя,
гімназита, батька, матері
Домашня адреса:

Контактний телефон:

ЗАЯВА

Я, _____, інформую про випадок булінгу над здобувачем освіти
з боку _____

_____ або гімназистів : _____

(Далі в довільній формі викладаються докладно всі обставини)

До заяви додаю фото- та відеоматеріали (за наявності).

Дата

Підпис

Процедура подання учасниками освітнього процесу заяв про випадки булінгу (цькування) та порядок реагування на них

1. Учасники освітнього процесу можуть повідомити про випадок булінгу (цькування), стороною якого вони стали або підозрюють про його вчинення стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу або про який отримали достовірну інформацію, керівника закладу освіти або інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти.

У закладі заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) або підозру щодо його вчинення приймає керівник закладу.

Повідомлення можуть бути в усній та (або) письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації.

2. Керівник закладу у разі отримання заяви (**додаток 1**) або повідомлення про випадок булінгу (цькування):

- невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України, принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування);

- за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;

- повідомляє службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин;

- повідомляє центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг;

- скликає засідання комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) (далі - комісія) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення.

Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування)

Якщо Комісія визнала, що випадок, описаний у поданій заяві, є булінгом (цькуванням), а не одноразовим конфліктом чи сваркою, тобто відповідні дії носять систематичний характер, то директор закладу зобов'язаний повідомити уповноважені підрозділи органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Службу у справах дітей.

У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутися до органів Національної поліції України із заявою, про що повинен повідомити керівника закладу освіти. Потерпілий чи його/її представник також можуть звертатися відразу до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Служб у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

Розгляд заяв щодо випадків булінгу (цькування)

1. За заявою керівник установи видає рішення про проведення розслідування випадків булінгу (цькування) із визначенням повноважених осіб не пізніше 3-ох робочих днів з дати прийняття заяви.

2. У складі комісії педагогічні працівники (у тому числі психолог, соціальний педагог), батьки постраждалого та булера, керівник установи та інші зацікавлені особи.

3. Комісія у своїй діяльності керується законодавством України та іншими нормативними документами і актами.

4.3 метою розслідування випадків булінгу (цькування) уповноважені особи мають право вимагати письмові пояснення та матеріали у сторін.

5. Розслідування випадку булінгу (цькування) уповноваженими особами здійснюється упродовж 10-ти робочих днів з дати прийняття заяви.

6. Якщо Комісія визначила, що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, (відповідні дії носять систематичний характер), то керівник установи зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та служби у справах дітей.

7. У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою, про те керівник установи має повідомити постраждалого.

8. Рішення Комісії приймаються більшістю її членів та реєструються в окремому журналі, зберігаються в папсовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.

9. Потерпілий чи його/її представник можуть звертатися відразу до уповноважених органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та служби у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

10. Батьки зобов'язані виконувати рішення та рекомендації Комісії.

**Процедура подання учасниками освітнього процесу заяв про випадки булінгу
(цькування) та порядок реагування на них**

1. Учасники освітнього процесу можуть повідомити про випадок булінгу (цькування), стороною якого вони стали або підозрюють про його вчинення стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу або про який отримали достовірну інформацію, керівника закладу освіти або інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти.

У закладі заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) або підозру щодо його вчинення приймає керівник закладу.

Повідомлення можуть бути в усній та (або) письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації.

2. Керівник закладу у разі отримання заяви (**додаток 1**) або повідомлення про випадок булінгу (цькування):

- невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України, принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування);

- за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;

- повідомляє службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин;

- повідомляє центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг;

- скликає засідання комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) (далі - комісія) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення.

Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування)

Якщо Комісія визнала, що випадок, описаний у поданій заяві, є булінгом (цькуванням), а не одноразовим конфліктом чи сваркою, тобто відповідні дії носять систематичний характер, то директор закладу зобов'язаний повідомити уповноважени підрозділи органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Службу у справах дітей.

У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутися до органів Національної поліції України із заявою, про що повинен повідомити керівника закладу освіти. Потерпілий чи його/її представник також можуть звертатися відразу до уповноважених підрозділів органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та Служб у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

Розгляд заяв щодо випадків булінгу (цькування)

1. За заявою керівник установи видає рішення про проведення розслідування випадків булінгу (цькування) із визначенням повноважених осіб не пізніше 3-ох робочих днів з дати прийняття заяви.

2. У складі комісії педагогічні працівники (у тому числі психолог, соціальний педагог), батьки постраждалого та булера, керівник установи та інші зацікавлені особи.

3. Комісія у своїй діяльності керується законодавством України та іншими нормативними документами і актами.

4.3 метою розслідування випадків булінгу (цькування) уповноважені особи мають право вимагати письмові пояснення та матеріали у сторін.

5. Розслідування випадку булінгу (цькування) уповноваженими особами здійснюється у продовж 10-ти робочих днів з дати прийняття заяви.

6. Якщо Комісія визначила, що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, (відповідні дії носять систематичний характер), то керівник установи зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та служби у справах дітей.

7. У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою, про те керівник установи має повідомити постраждалого.

8. Рішення Комісії приймаються більшістю її членів та реєструються в окремому журналі, зберігаються в папєровому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.

9. Потерпілий чи його/її представник можуть звертатися відразу до уповноважених органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та служби у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

10. Батьки зобов'язані виконувати рішення та рекомендації Комісії.

Алгоритм діяльності шкільного практичного психолога при виникненні ситуацій булінгу:

- Ознайомлення учасників навчально-виховного процесу з нормативно - правовою базою та регулюючими документами щодо превенції проблеми насилля в освітньому середовищі.
- Ініціювання, обговорення та планування спільних дій адміністрації, соціально-психологічної служби, педагогічного колективу, учнівського самоврядування та батьківської громадськості, спрямованих на подолання виявлених недоліків у роботі навчального закладу з окресленої проблеми.
- Накопичення матеріалів, що підтверджують актуальність проблеми у певному класі. Збір необхідної інформації психологом, соціальним педагогом про прояви булінгу серед підлітків у загальноосвітньому навчальному закладі.
- Діагностика психологічної атмосфери, системи взаємостосунків між однокласниками, соціометрія у класних колективах, де виявлено булінг.
- Виявлення булерів, а також - реальних та потенційних жертв.
- Створення умов недопущення явища булінгу.
- Швидке і грамотне роз'єднання жертви з відповідними стресовими впливами булерів.
- Роль учителя у такому алгоритмі має бути чітко визначена і досить обмежена. Учитель має надавати дитині-агресору та постраждалій дитині лише первинну допомогу, а потім передавати її фахівцям соціально-психологічної служби школи.
- Узагальнення результатів спостережень та діагностики психологічної атмосфери у класному колективі.
- Визначення переліку можливих дій, спрямованих на припинення агресивної поведінки учнів. Вибір найефективніших способів досягнення мети.
- Індивідуальна або групова (за необхідністю) психологічно-корекційна робота з жертвами булінгу.
- Проведення семінарів, тренінгів, круглих столів, годин відкритих думок, бесіди з учнями щодо переваги здорового мікроклімату у класному колективі над проявами насильства.
- Коригування наявних агресивних форм поведінки булерів та формування нових форм поведінки учнів переважно за допомогою прикладу педагогів.
- За необхідності - залучення інших фахівців: психологів, психотерапевтів, представників служб у справах дітей, кримінальної поліції, громадських організацій тощо.
- Формування у педагогів навичок ідентифікації насильства як у своїй поведінці, так і в поведінці дітей з метою формування єдиного погляду на існуючу проблему. Недопущення проявів психологічного насильства до дітей з боку вчителів у вигляді порівнянь, навішування ярликів, ігнорування почуттів дітей та їхніх скарг на цькування.
- Подолання егоцентризму в учнів та розвиток у них емпатійних якостей, асертивних та гуманістичних комунікативних здібностей, адекватної самооцінки, самоконтролю та здатності до саморозвитку, критичності мислення, соціальної адаптованості та індивідуальних механізмів подолання важких станів і переживань.
- Формування у жертв булінгу ціннісного ряду, способів соціалізації, стійкого ставлення до негативних явищ та негативних почуттів.

- Робота з класним колективом з корекції поведінки, покращення взаємостосунків та надання допомоги дитині-агресору та дитині - жертві.
- Робота з дітьми що мають прояви агресивної поведінки спрямована на:
 1. Заміщення агресії серед дітей, які схильні до агресивного ставлення до інших;
 2. Розвиток соціальних та комунікативних навичок, індивідуального виявлення та призупинення проявів агресії, заміни агресивної поведінки на асертивну, формування та розвиток загальнолюдських моральних цінностей, толерантності.
 3. Корекцію взаємовідносин з оточуючими;
 4. Подолання характерної риси агресорів - егоцентризму;
 5. Розвиток стійкого і виразного інтересу до якого-небудь виду діяльності;
 6. Виховання вольових рис характеру: уміння доводити справу до кінця, досягати поставленої мети, уміння стримувати себе у конфліктній ситуації;
 7. Тренування уваги, спокою, терпіння;
 8. Формування вміння аналізувати свої почуття і почуття інших людей, а також вміння із розумінням ставитися до індивідуальних відмінностей у різних людей, виробляти навички справлятися з міжособистісними проблемами цивілізованим шляхом;
 9. Не доручати дітям із вираженою агресивністю керівництво однолітками чи молодшими дітьми - це може спровокувати прояви жорстокості;
 10. Зняття емоційної та м'язової напруги за допомогою елементів арт-терапії, малювання, ліплення, оригамі, роботи з кляксами, слухання музики, споглядання картин, використання «мішечку для крику», рухливих ігор, маніпуляції зі старим папером або газетами, «листочками гніву», робота з легенькими м'ячиками, які можна кидати в мішень, м'якими подушками, які можна копати, жбурляти, штовхати;
 11. Навчання навичкам розпізнання і контролю негативних емоцій, формування у дітей потреби говорити про свої проблеми, профілактика накопичення негативних емоцій за допомогою методики «Камінчик у черевичку»;
 12. Формування здатності до емпатії, довіри, співчуття застосування технології «Я – повідомлення», яка дозволяє щиро говорити про свої почуття та емоції, не звинувачуючи ні в чому інших людей.

Додаток 5
до наказу від 06.09.2024 № 237

Журнал реєстрації звернень про випадки булінгу (цькування)
Гімназії імені Д.І.Чижевського

№	Дата звернення	Зміст звернення	Хто звернувся	Хто прийняв рішення	Примітка

Додаток 6
до наказу від 01.09.2014 № 137

Журнал реєстрації рішень комісії у розгляді випадків булінгу (цькування)
Гімназії імені Д.Ф.Чижевського

№	Дата прийняття	Номер рішення	Рішення та рекомендації комісії	Прізвище, ініціали та посада членів комісії	Підписи членів комісії